

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

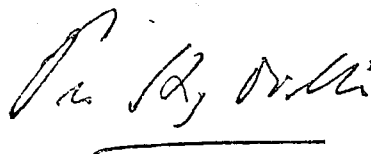
Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekr.

17. december 2001

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges i forbindelse med Det Europæiske Råd i Laeken den 14.-15. december 2001 Rådets rapport vedrørende forslag til retningslinier for beskæftigelsen 2002.

Fransk version er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 12. december 2001.

**RÅDET FOR
DEN EUROPÆISKE UNION**

**Bruxelles, den 6. december 2001 (10.12)
(OR. fr)**

14912/01

**Interinstitutionel sag:
2001/0208 (CNS)**

**SOC 523
ECOFIN 378**

FREMSENDELSE AF TEKST

fra: Rådet (beskæftigelse og social- og arbejdsmarkedspolitik)

til: DET EUROPÆISKE RÅD I LAEKEN

Tidl. dok. nr.: 14495/01 SOC 497 ECOFIN 357

Komm. forsl. nr.: 11949/01 SOC 335 ECOFIN 238 - KOM(2001)511 endelig

13688/01 SOC 433 ECOFIN 319 - KOM(2001)669 endelig

Vedr.: **Ændret forslag til Rådets beslutning om retningslinjer for medlemsstaternes
beskæftigelsespolitik for 2002**
- Politisk enighed

Vedlagt følger til delegationerne teksten til de retningslinjer, der blev opnået politisk enighed om på samlingen i Rådet (beskæftigelse og social- og arbejdsmarkedspolitik) den 3. december 2001.

Ændret forslag til

RÅDETS BESLUTNING

om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitik for 2002

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 128, stk. 2,

under henvisning til forslag fra Kommissionen¹,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet²,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg³,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget⁴,

under henvisning til den fælles udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget og Udvalget for Økonomisk Politik, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Luxembourg-processen, der er baseret på gennemførelsen af den koordinerede europæiske beskæftigelsesstrategi, blev iværksat på Det Europæiske Råds ekstraordinære møde om beskæftigelse den 20. og 21. november 1997. Ved Rådets resolution af 15. december 1997 om retningslinjerne for beskæftigelsen i 1998⁵ blev der iværksat en meget synlig proces, der er præget af et stærkt politisk engagement og bred enighed blandt alle berørte parter.
- (2) Det Europæiske Råd i Lissabon den 23.-24. marts 2000 fastlagde en ny strategisk målsætning for EU, nemlig at blive verdens mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi med kapacitet til at sikre en bæredygtig økonomisk vækst med flere og bedre job og større social samhørighed. Virkeliggørelsen af dette mål vil sætte Den Europæiske Union i stand til igen at skabe betingelser for fuld beskæftigelse.

¹ EFT C af, s. ...

² EFT C af, s. ...

³ EFT C af, s. ...

⁴ EFT C af, s. ...

⁵ EFT C 30 af 28.1.1998, s. 1.

- (3) Det Europæiske Råd i Nice den 7., 8. og 9. december 2000 vedtog den social- og arbejdsmarkedspolitiske dagsorden, hvori det hedder, at en tilbagevenden til fuld beskæftigelse kræver ambitiøse politikker for øget beskæftigelsesfrekvens, begrænsning af regionale forskelle, mindskelse af uligheder og forbedring af kvaliteten i beskæftigelsen.
- (4) På Det Europæiske Råds møde i Stockholm den 23.-24. marts 2001 blev det vedtaget at supplere de mål for beskæftigelsesfrekvenserne, der blev fastlagt på topmødet i Lissabon med frist til 2010, med midtvejsmål for to af beskæftigelsesfrekvenserne, der skal nås i 2005, og et nyt mål med frist til 2010 om, at beskæftigelsesfrekvensen for ældre mænd og kvinder skal øges.
- (5) På Det Europæiske Råds møde i Stockholm var der desuden enighed om, at indsatsen for at nå op på fuld beskæftigelse ikke alene skulle koncentrere sig om flere job, men også om bedre job, og at der til dette formål skulle fastlægges fælles strategier for at opretholde og forbedre kvaliteten i arbejdet, og at kvalitet i arbejdet skulle indføjes som en generel målsætning i beskæftigelsesretningslinjerne.
- (6) Der var også på Det Europæiske Råds møde i Stockholm enighed om, at der er behov for at tilskynde til modernisering af arbejdsmarkedet og fremme arbejdskraftens mobilitet med henblik på at opnå større tilpasningsevne over for forandringer ved at nedbryde de eksisterende barrierer.
- (7) På Det Europæiske Råds møde i Göteborg den 15.-16. juni 2001 erkendte man, at traktatens grundlæggende mål om en bæredygtig udvikling forudsætter, at forskellige politikområder såsom beskæftigelse, økonomiske reformer, social- og arbejdsmarkedspolitik samt miljøpolitik gribes an på sådan måde, at de gensidigt understøtter hinanden, og opfordrede medlemsstaterne til at opstille strategier for bæredygtig udvikling; disse strategier bør omfatte fremme af beskæftigelsen på miljøområdet. De synergier, der er resultat af miljø- og beskæftigelsespolitikker, bør tydeliggøres og anvendes.
- (8) I forbindelse med gennemførelsen af retningslinjerne for beskæftigelsen bør medlemsstaterne sigte mod en høj grad af overensstemmelse med to andre prioriterede områder, der blev fremhævet på topmødet i Lissabon, nemlig modernisering af den sociale beskyttelse og fremme af social inddragelse, samtidig med at det sikres, at det kan betale sig at arbejde, og at socialsikringsordningerne på lang sigt er bæredygtige.
- (9) Det Europæiske Råd i Lissabon fremhævede, at der er behov for at tilpasse de europæiske uddannelsessystemer til såvel kravene i det videnbaserede samfund som til behovet for et bedre beskæftigelsesniveau og en bedre jobkvalitet, og opfordrede medlemsstaterne, Rådet og Kommissionen til at sigte mod en betydelig årlig stigning i investeringerne pr. person i menneskelige ressourcer. Især bør medlemsstaterne styrke indsatsen for at fremme anvendelsen af informations- og kommunikationsteknologi i undervisningen.

- (10) På Det Europæiske Råds møde i Santa Maria da Feira den 19.-20. juni 2000 blev arbejdsmarkedets parter opfordret til at spille en mere fremtrædende rolle ved fastlæggelsen, gennemførelsen og evalueringen af de retningslinjer for beskæftigelsen, som afhænger af dem, idet der navnlig skal fokuseres på modernisering af arbejdets tilrettelæggelse, livslang uddannelse og en højere beskæftigelsesfrekvens, især for kvinder.
- (11) Rådets afgørelse af 19. januar 2001 om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitik for 2001¹ afspejler de nye politiske budskaber, som vandt tilslutning på Det Europæiske Råds møder i Lissabon og Santa Maria da Feira.
- (12) I den fælles beskæftigelsesrapport for 2001, der er udarbejdet af Rådet og Kommissionen, beskrives beskæftigelsessituationen i Fællesskabet, og der ses nærmere på medlemsstaternes indsats i forbindelse med gennemførelsen af deres beskæftigelsespolitik i overensstemmelse med retningslinjerne for beskæftigelsen for 2001 og Rådets henstilling af 19. januar 2001 om gennemførelsen af medlemsstaternes beskæftigelsespolitik².
- (13) Der bør sikres konsistens og synergi mellem retningslinjerne for beskæftigelsen og de overordnede retningslinjer for den økonomiske politik.
- (14) På Det Europæiske Råds møder i Lissabon og Nice blev der iværksat en åben koordinationsproces med henblik på social inddragelse; der bør sikres konsistens og synergi mellem beskæftigelsesprocessen og den sociale inddragelsesproces.
- (15) Beskæftigelsesudvalgets udtalelse er udarbejdet sammen med Udvalget for Økonomisk Politik.
- (16) Den [...] vedtog Rådet endnu en henstilling om gennemførelsen af medlemsstaternes beskæftigelsespolitik*.
- (17) Hvordan retningslinjerne gennemføres kan variere afhængigt af deres art, hvem de henvender sig til og de forskellige forhold i medlemsstaterne. De bør respektere nærhedsprincippet og medlemsstaternes ansvar med hensyn til beskæftigelsen.
- (18) Ved gennemførelsen af retningslinjerne for beskæftigelsen bør medlemsstaterne kunne tage hensyn til regionale forhold, samtidig med at de fuldt ud opfylder de nationale mål og respekterer princippet om ligebehandling.
- (19) For at Luxembourg-processen kan blive effektiv, må gennemførelsen af retningslinjerne for beskæftigelsen nødvendigvis også afspejle sig i bl.a. de finansielle bevillinger. Med henblik herpå bør de nationale rapporter i relevante tilfælde indeholde budgetoplysninger, så der kan foretages en effektiv vurdering af, hvordan gennemførelsen af retningslinjerne forløber i de enkelte medlemsstater under hensyn til deres virkning og omkostningseffektivitet.

¹ EFT L 22 af 24.1.2001, s. 18.

² EFT L 52 af 25.2.2000, s. 32.

* Se s. ... i denne EFT.

- (20) Der bør tilskyndes til partnerskab på alle niveauer, herunder med arbejdsmarkedets parter, regionale og lokale myndigheder og repræsentanter for civilsamfundet, så de på deres respektive ansvarsområder kan bidrage til at fremme et højt beskæftigelsesniveau.
- (21) Det er nødvendigt yderligere at konsolidere og udvikle sammenlignelige indikatorer, så det bliver muligt at evaluere gennemførelsen og virkningerne af retningslinjerne i bilaget og at præcisere målene heri samt at gøre det lettere at indkredse og udveksle god praksis.
- (22) Medlemsstaterne bør styrke deres indsats for at inddrage og synliggøre kønsaspektet på tværs af alle søjler.
- (23) At sikre kvalitet i arbejdet er et vigtigt mål for den europæiske beskæftigelsesstrategi. Begrebet går både på det konkrete arbejdes karakteristika og på den bredere arbejdsmarkedskontekst, og indsatsen bør foregå på tværs af alle søjler –

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Eneste artikel

Retningslinjerne for medlemsstaternes beskæftigelsespolitik for 2002, jf. bilaget, vedtages. Medlemsstaterne tager hensyn til dem i forbindelse med deres beskæftigelsespolitikker.

Udfærdiget i ...,

På Rådets vegne

Formand

BILAG

RETNINGSLINJERNE FOR BESKÆFTIGELSEN FOR 2002

GENERELLE MÅLSÆTNINGER - AT SKABE BETINGELSERNE FOR FULD BESKÆFTIGELSE I ET VIDENBASERET SAMFUND

Den omhyggelige opbygning gennem de seneste ti år af makroøkonomiske rammer for stabilitet og vækst har sammen med en vedvarende indsats for at reformere arbejds- og kapitalmarkedet og markedet for varer og tjenesteydelser samt en forbedring af arbejdsmarkedssituationen i løbet af de sidste par år betydet, at virkeliggørelsen af nogle af de væsentligste mål i den europæiske beskæftigelsesstrategi nu er inden for rækkevidde. Derfor har Det Europæiske Råd valgt fuld beskæftigelse som det overordnede mål for EU's beskæftigelses- og arbejdsmarkedspolitik. Det har forpligtet medlemsstaterne til at arbejde mod det strategiske mål at gøre EU til verdens mest konkurrence-dygtige og dynamiske videnbaserede økonomi med kapacitet til at sikre en bæredygtig økonomisk vækst med flere og bedre job og større social samhørighed.

For at nå disse mål er det nødvendigt, at Fællesskabet og medlemsstaterne gør en parallel indsats. Det kræver også en løbende gennemførelse af en række sammenhængende foranstaltninger, der tilstræber vækst og makroøkonomisk stabilitet, yderligere strukturelle reformer, der skal få det europæiske arbejdsmarked til at fungere bedre, innovation og konkurrenceevne samt en aktiv velfærdsstat, der fremmer udviklingen af de menneskelige ressourcer, medbestemmelse, social inddragelse og solidaritet. Fremgangen fortsætter imidlertid ikke af sig selv, men forudsætter en styrket indsats i betragtning af de knap så lyse udsigter for økonomien og beskæftigelsen.

Hovedudfordringerne i Luxembourg-processen er at forberede overgangen til den videnbaserede økonomi, høste fordelene af informations- og kommunikationsteknologien og modernisere den europæiske samfundsmodel gennem investeringer i mennesker, bekæmpelse af social udstødelse og fremme af lige muligheder. For at nå Lissabon-topmødets mål om fuld beskæftigelse bør medlemsstaterne koordinere de foranstaltninger, de iværksætter i medfør af retningslinjerne under de fire søjler, i en sammenhængende, overordnet strategi, der omfatter følgende generelle mål:

A. At øge beskæftigelsesmulighederne og skabe tilstrækkeligt incitament for alle, der er villige til at påtage sig lønnet arbejde, med henblik på at skabe fuld beskæftigelse, idet det erkendes, at medlemsstaterne har forskellige udgangspunkter, og at fuld beskæftigelse er et mål for den generelle nationale økonomiske politik. I denne sammenhæng bør medlemsstaterne overveje at opstille nationale mål for at øge beskæftigelsesfrekvensen og bidrage til virkeliggørelsen af de overordnede europæiske mål:

- en samlet beskæftigelsesfrekvens på 67% og en beskæftigelsesfrekvens for kvinder på 57% i januar 2005

- en samlet beskæftigelsesfrekvens på 70% og en beskæftigelsesfrekvens for kvinder på over 60% i 2010
 - en beskæftigelsesfrekvens for ældre personer (aldersgruppen 55-64 år) på 50% i 2010.
- B. Med henblik på at øge beskæftigelsesfrekvenserne, skabe større social samhørighed og social fremgang, fremme konkurrenceevnen og produktiviteten samt forbedre den måde, arbejdsmarkedet fungerer på, gør medlemsstaterne deres bedste for, at alle politikker, på tværs af de fire søjler, bidrager til at bevare og forbedre kvaliteten i arbejdet. Man bør bl.a. interessere sig for aspekter, der vedrører både det konkrete arbejdes karakteristika (såsom arbejdets iboende kvaliteter, de nødvendige kvalifikationer, efteruddannelses- og karrieremuligheder) og den bredere arbejdsmarkedskontekst, som omfatter ligestillingsspørgsmålet, arbejdsmiljø, fleksibilitet og tryghed i ansættelsen, social inddragelse og adgang til arbejdsmarkedet, arbejdets tilrettelæggelse og balancen mellem arbejde og privatliv, dialogen mellem arbejdsgivere og arbejdstagere og arbejdstagerrepræsentation, forskelligartethed i modsætning til forskelsbehandling og den generelle arbejdsindsats og produktivitet.
- C. Medlemsstaterne fastlægger overordnede og sammenhængende strategier for livslang uddannelse for derved at hjælpe befolkningen med at tilegne sig og ajourføre de kvalifikationer, der er nødvendige for at klare økonomiske, sociale og arbejdsmarkedsmæssige forandringer gennem hele livet. Strategiernes bør navnlig omfatte udvikling af ordninger for undervisning i grundskole, overbygningsklasser og på ungdomsuddannelserne samt videregående uddannelse, efteruddannelse og erhvervsuddannelse for unge og voksne for at forbedre deres beskæftigelsesegnethed, tilpasningsevne og kvalifikationer samt deres deltagelse i det videnbaserede samfund. I forbindelse med disse strategier bør det tilstræbes, at de offentlige myndigheders, virksomhedernes, arbejdsmarkedets parter og enkeltpersoners fælles ansvar koordineres med relevante bidrag fra civilsamfundet med henblik på virkeliggørelsen af det videnbaserede samfund. Arbejdsmarkedets parter opfordres i den forbindelse til at drøfte og aftale foranstaltninger til forbedring af efteruddannelsen af voksne for at øge arbejdstagernes tilpasningsevne og virksomhedernes konkurrenceevne. Medlemsstaterne bør derfor opstille en række nationale mål med det formål at øge investeringerne i menneskelige ressourcer og få flere involveret i efteruddannelse (såvel formel som uformel) og jævnlige kontroller, at man nærmer sig målene.
- D. Medlemsstaterne etablerer et overordnet partnerskab med arbejdsmarkedets parter om gennemførelsen, overvågningen og opfølgningen af beskæftigelsesstrategien. Arbejdsmarkedets parter på alle niveauer opfordres til at øge deres indsats til støtte for Luxembourg-processen. Inden for de generelle rammer og målsætninger, der er fastsat i disse retningslinjer, opfordres arbejdsmarkedets parter til i overensstemmelse med national tradition og praksis at iværksætte deres egen proces for gennemførelse af de retningslinjer, de har hovedansvaret for, indkredse de emner, de vil forhandle om, og regelmæssigt rapportere om de opnåede fremskridt, eventuelt som led i de nationale handlingsplaner, samt om virkningerne af deres indsats på beskæftigelsen og på arbejdsmarkedet. Arbejdsmarkedets parter på europæisk plan opfordres til at fastlægge deres egen indsats og til at overvåge, fremme og støtte den indsats, der gøres på nationalt plan.

- E. Ved omsættelsen af retningslinjerne for beskæftigelsen i de nationale politikker skal medlemsstaterne tage behørigt hensyn til alle fire søjler og de generelle målsætninger. De skal derfor foretage en afbalanceret prioritering og respektere, at retningslinjerne hænger nøje sammen og har samme værdi. I de nationale handlingsplaner fastlægges beskæftigelsesstrategien (med inddragelse af ligestillingsaspektet), som omfatter en redegørelse for, hvordan politikkerne under de fire søjler og de generelle målsætninger kombineres, og hvordan de politiske initiativer under de forskellige retningslinjer struktureres for at nå de langsigtede mål. Ved gennemførelsen af strategien tager medlemsstaterne hensyn til den regionale dimension og de regionale forskelle ved hjælp af differentierede politikker eller mål, samtidig med at de fuldt ud opfylder de nationale mål og respekterer princippet om ligebehandling. Tilsvarende bør medlemsstaterne, uden at det i øvrigt berører den generelle ramme, navnlig koncentrere sig om visse af strategiens aspekter med henblik på at imødekomme de særlige behov, der følger af situationen på deres arbejdsmarked.
- F. Medlemsstaterne og Kommissionen bør styrke udviklingen af fælles indikatorer for på en hensigtsmæssig måde at evaluere de fremskridt, der gøres under alle fire søjler, bl.a. for så vidt angår kvalitet i arbejdet, og støtte fastsættelsen af benchmarks og indkredsningen af god praksis. Arbejdsmarkedets parter opfordres til at fastsætte hensigtsmæssige indikatorer og benchmarks og udvikle statistiske databaser til brug for vurderingen af, hvordan den indsats, de har ansvaret for, forløber. Medlemsstaterne skal navnlig inden for rammerne af deres respektive nationale handlingsplaner evaluere og rapportere om effektiviteten af deres politiktiltag målt i resultater på arbejdsmarkedet.

I. FORBEDRING AF ARBEJDSSTYRKENS BESKÆFTIGELSESEGNETHED

Bekæmpelse af ungdomsarbejdsløshed og forebyggelse af langtidsarbejdsløshed

For at påvirke tendenserne i ungdomsarbejdsløsheden og langtidsledigheden øger medlemsstaterne deres indsats for at udvikle forebyggende og beskæftigelsesegnethedsfremmende strategier, der tager udgangspunkt i en tidlig indkredsning af den enkeltes behov. Inden der er gået et år - selv om denne periode kan udvides i medlemsstater med særlig stor arbejdsløshed, og uden at det berører den revision af retningslinjerne, der skal finde sted i 2002 - indfører medlemsstaterne ordninger, der sikrer at:

1. Der tilbydes alle arbejdsløse en ny start - for unges vedkommende, inden de har været arbejdsløse i seks måneder, og for voksnes vedkommende, inden de har været arbejdsløse i 12 måneder - i form af uddannelse, omskoling, jobtræning, arbejde eller andre beskæftigelsesforanstaltninger, herunder, mere generelt, ledsagende individuel erhvervsvejledning og rådgivning, der kan fremme deres integration på arbejdsmarkedet.

Disse forebyggende og beskæftigelsesegnethedsfremmende foranstaltninger bør kombineres med foranstaltninger, der skal mindske antallet af langtidsledige ved at fremme deres reintegration på arbejdsmarkedet.

I den forbindelse bør medlemsstaterne fortsætte moderniseringen af deres offentlige arbejdsformidlinger, idet de navnlig overvåger, hvilke fremskridt der gøres, fastsætter klare tidsfrister og sørger for passende efteruddannelse af de ansatte. Medlemsstaterne bør fremme samarbejde med andre arbejdsformidlere, så strategien for arbejdsløshedsforebyggelse og aktivering bliver mere effektiv.

En mere beskæftigelsesvenlig strategi: de sociale ordninger, skattesystemet og uddannelsessystemet

De sociale ordninger, skattesystemet og uddannelsessystemet bør - hvor det viser sig nødvendigt - gennemgås og tilpasses, så det sikres, at de aktivt fremmer de arbejdsløses beskæftigelsesegnethed. Endvidere bør der være et passende samspil mellem disse systemer, så personer uden for arbejdsstyrken, der er villige og i stand til at tage arbejde, tilskyndes til at vende tilbage til arbejdsmarkedet. Der bør lægges særlig vægt på at fremme incitamenter for arbejdsløse og personer uden for arbejdsstyrken til at søge og tage arbejde samt på at forbedre deres kvalifikationer og øge beskæftigelsesmulighederne, navnlig for dem, der har de største problemer.

2. Medlemsstaterne:

- reviderer og omlægger eventuelt deres sociale ordninger og skattesystemet for at begrænse fattigdomsfælder og tilskynde ledige og personer uden for arbejdsstyrken til at søge og tage arbejde eller træffer foranstaltninger med henblik på at forbedre deres beskæftigelsesegnethed og tilskynde arbejdsgiverne til at skabe nye arbejdspladser
- bestræber sig på at få langt flere ledige og personer uden for arbejdsstyrken i gang med aktive beskæftigelsesforanstaltninger, der kan forbedre deres beskæftigelsesegnethed, for at sikre en effektiv integration på arbejdsmarkedet, og forbedrer resultaterne, effekten og omkostningseffektiviteten af sådanne foranstaltninger
- fremmer foranstaltninger for arbejdsløse og personer uden for arbejdsstyrken, således at de får lejlighed til at erhverve eller ajourføre deres kvalifikationer, herunder inden for informations- og kommunikationsteknologi, for derved at lette deres adgang til arbejdsmarkedet og mindske kløften mellem arbejdstagernes kvalifikationer og de kvalifikationer, der efterspørges på arbejdsmarkedet; hver medlemsstat fastsætter med henblik herpå et mål for aktive beskæftigelsesforanstaltninger, herunder uddannelse af arbejdsløse eller tilsvarende foranstaltninger, for gradvis at nå op på gennemsnittet i de tre medlemsstater, der er længst fremme, og mindst 20%.

Fastlæggelse af en strategi til forlængelse af den erhvervsaktive alder

Der er behov for tilbundsgående ændringer i den fremherskende holdning på arbejdsmarkedet til ældre arbejdstagere samt for en revision af skattesystemerne og de sociale ordninger for at sikre fuld beskæftigelse, bidrage til at garantere, at de sociale sikringsordninger er rimelige og bæredygtige, og for bedst muligt at udnytte de ældre arbejdstageres erfaringer. Indsatsen for at fremme kvalitet i arbejdet bør også anses for at være et centralt led i bestræbelserne for at fastholde de ældre arbejdstagere på arbejdsmarkedet.

3. Medlemsstaterne vil derfor - eventuelt i samarbejde med arbejdsmarkedets parter - udvikle politikker for aktiv aldring med henblik på at øge ældre arbejdstageres evne og incitament til at forblive i arbejdsstyrken så længe som muligt, navnlig ved:
 - at vedtage positive særforanstaltninger for at bevare ældre arbejdstageres arbejdsevne og kvalifikationer, ikke mindst på et videnbaseret arbejdsmarked, især ved at sikre tilstrækkelig adgang til uddannelse og erhvervsuddannelse, ved at indføre fleksible arbejdsordninger som f.eks. deltidsarbejde, hvis arbejdstagerne ønsker det, og ved at skabe øget bevidsthed hos arbejdsgiverne om de ældre arbejdstageres potentiale
 - at revidere skattesystemerne og de sociale ordninger for at fjerne motivationsdæmpende faktorer og gøre det mere attraktivt for ældre arbejdstagere at blive på arbejdsmarkedet.

Udvikling af kvalifikationer til det nye arbejdsmarked inden for rammerne af livslang uddannelse

Effektive og velfungerende uddannelsessystemer, der er tilpasset arbejdsmarkedets behov, er af afgørende betydning for udviklingen af en videnbaseret økonomi og for en forbedring af beskæftigelsesniveau og kvalitet. De spiller også en væsentlig rolle i forbindelse med livslang uddannelse, hvor de skal bane vejen for en problemfri overgang fra skole til arbejde, danne grundlaget for udvikling af produktive menneskelige ressourcer med grundlæggende og specifikke kvalifikationer og give borgerne de nødvendige forudsætninger for i en positiv ånd at kunne tilpasse sig sociale, arbejdsmarkedsmæssige og økonomiske forandringer. Skal der skabes en arbejdsstyrke, der kan beskæftiges, indebærer det, at borgerne skal kunne tilegne sig kvalifikationer, der sætter dem i stand til at deltage aktivt i og udnytte fordelene ved det videnbaserede samfund, at der tages fat på problemet med kløften mellem arbejdstageres kvalifikationer og de kvalifikationer, der efterspørges på arbejdsmarkedet, og at det forhindres, at kvalifikationer bliver ubrugelige som følge af arbejdsløshed og udstødelse et helt liv igennem. Medlemsstaterne bør gennem udvikling af passende rammer i samarbejde med arbejdsmarkedets parter fremme voksnes faktiske adgang til yderligere erhvervsuddannelse, uanset om de er i arbejde eller er jobsøgende.

4. Medlemsstaterne opfordres derfor til at forbedre kvaliteten af deres uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer samt de relevante undervisningsplaner, idet de bl.a. skal sikre passende vejledning i forbindelse med såvel grunduddannelse som livslang uddannelse, modernisere og effektivisere lærlingeuddannelser og uddannelse på arbejdspladsen samt fremme etablering af lokale uddannelsescentre for:
- at sikre unge mennesker de grundlæggende færdigheder, der er relevante for arbejdsmarkedet og nødvendige, for at man kan deltage i livslang uddannelse
 - at begrænse analfabetisme blandt unge og voksne og i betydelig grad mindske antallet af unge, der tidligt går ud af skolen; der bør i særlig grad tages hensyn til unge med indlæringsvanskeligheder og uddannelsesmæssige problemer; medlemsstaterne skal i den forbindelse udvikle foranstaltninger med henblik på i 2010 at have halveret antallet af 18 til 24-årige, der kun har afsluttet den obligatoriske skolegang og ikke længere er under uddannelse
 - at fremme mulighederne for voksnes adgang til livslang uddannelse, herunder arbejdstagere med atypiske kontrakter, for at øge andelen af voksne i den erhvervsaktive alder (25 til 64-årige), der på et givet tidspunkt deltager i uddannelseskurser; medlemsstaterne bør fastsætte mål med henblik herpå
 - at lette og tilskynde til mobilitet og livslang uddannelse, idet der tages hensyn til faktorer såsom undervisning i fremmedsprog, større anerkendelse af kvalifikationer samt viden og færdigheder, der er erhvervet gennem uddannelse, erhvervsuddannelse og erfaring.
5. Medlemsstaterne sigter mod at udvikle internetbaseret undervisning for alle borgere. Medlemsstaterne fortsætter navnlig indsatsen for at sikre, at alle skoler har adgang til internettet og til multimediefaciliteter, og at det nødvendige antal lærere er uddannet i at anvende disse teknologier inden udgangen af 2002, så alle elever kan få mulighed for at erhverve sig et bredt IT-kendskab.

Aktive politikker for at udvikle "jobmatching" og forebygge og bekæmpe flaskehalsproblemer på de nye europæiske arbejdsmarkeder.

I alle medlemsstaterne findes der arbejdsløshed og udstødelse fra arbejdsmarkedet, sideløbende med at der i bestemte sektorer, erhverv og regioner er mangel på arbejdskraft. Med den forbedrede beskæftigelsessituation og de stadig hurtigere teknologiske forandringer vokser disse flaskehalsproblemer. En utilstrækkelig aktiv politik for at forebygge og bekæmpe en begyndende arbejdskraftmangel vil skade konkurrenceevnen, øge det inflationære pres og betyde en fortsat høj grad af strukturel arbejdsløshed. Det skal være lettere at tage arbejde i de andre EU-lande, og arbejdstagerne bør tilskyndes til at rejse ud, så potentialet i åbne og tilgængelige europæiske arbejdsmarkeder kan udnyttes fuldt ud.

6. Medlemsstaterne øger, i det omfang det er hensigtsmæssigt i samarbejde med arbejdsmarkedets parter, indsatsen for at indkredse og forebygge begyndende flaskehalse, navnlig ved at:
- udvikle arbejdsformidlingernes evne til at finde arbejdstagere med de kvalifikationer, der passer til jobbene
 - tilrettelægge strategier for at undgå mangel på kvalifikationer
 - fremme erhvervmæssig og geografisk mobilitet inden for de enkelte medlemsstater og inden for EU;
 - forbedre arbejdsmarkedernes måde at fungere på ved at forbedre databaserne over job og uddannelsesmuligheder, der bør være sammenkoblet på europæisk plan, og anvende de moderne informationsteknologier og erfaringer, der allerede findes på europæisk plan.

Bekæmpelse af forskelsbehandling og fremme af social integration gennem adgang til beskæftigelse

Mange grupper og enkeltpersoner har særlige problemer med at erhverve relevante kvalifikationer og få adgang til og forblive på arbejdsmarkedet. Dette kan øge risikoen for udstødelse. Der er behov for en sammenhængende politik, der fremmer social inddragelse ved at støtte dårligt stillede grupper og enkeltpersoners integration på arbejdsmarkedet og fremme kvaliteten af deres beskæftigelse. Forskelsbehandling i forbindelse med adgang til arbejdsmarkedet og på arbejdsmarkedet bør bekæmpes.

7. Medlemsstaterne:

- indkredser og bekæmper enhver form for forskelsbehandling i forbindelse med adgang til arbejdsmarked og uddannelse
- iværksætter effektive forebyggende og aktive politiktiltag for at fremme integrationen på arbejdsmarkedet af grupper og enkeltpersoner, der er i risikogruppe eller er dårligt stillede, for derved at undgå marginalisering, skabelse af en befolkningsgruppe af "arbejdende fattige" og et skred hen imod udstødelse
- gennemfører hensigtsmæssige foranstaltninger for at dække handicappede personers, etniske minoriteters og vandrede arbejdstageres behov i forbindelse med deres integration på arbejdsmarkedet og fastsætter efter behov nationale målsætninger i denne henseende.

II. UDVIKLING AF EN IVÆRKSÆTTERKULTUR OG JOBSKABELSE

Start og drift af egen virksomhed må gøres lettere

Af hensyn til jobskabelsen og de unges uddannelsesmuligheder er det vigtigt, at der etableres nye virksomheder, i særdeleshed små og mellemstore virksomheder. For at hjælpe denne udvikling på vej bør iværksættertanken gøres mere markant i såvel samfundet som helhed som i undervisningen, det bør sikres, at lovgivningen på området er klar og pålidelig, og vilkårene for udvikling af og adgang til markederne for risikovillig kapital må forbedres. Medlemsstaterne bør endvidere mindske og forenkle de administrative byrder og skattetrykket for små og mellemstore virksomheder. Indsatsen bør forbedre forebyggelse og bekæmpelse af sort arbejde.

8. Medlemsstaterne skal være særlig opmærksomme på, at der er behov for i betydeligt omfang at mindske de faste omkostninger og administrative byrder for virksomheder, navnlig i forbindelse med virksomhedens etablering og ved ansættelse af nyt personale. Medlemsstaterne bør desuden ved udformningen af nye bestemmelser vurdere disses potentielle virkninger for virksomhedernes administrative byrder og faste omkostninger.
9. Medlemsstaterne fremmer iværksætteraktiviteter
 - ved at undersøge og mindske alle hindringer i skatte- og socialsikringsystemerne for at nedsætte sig som selvstændig og etablere små virksomheder
 - ved at fremme uddannelse med henblik på iværksætteraktiviteter og arbejde som selvstændig, målrettet støtteservice samt uddannelse af nuværende og fremtidige virksomhedsejere
 - ved i samarbejde med arbejdsmarkedets parter at bekæmpe sort arbejde og fremme omvandlingen af dette arbejde til normalt arbejde ved brug af alle relevante midler, herunder lovgivningsmæssige foranstaltninger, incitamenter og reform af skattesystemer og sociale ordninger.

Nye beskæftigelsesmuligheder i det videnbaserede samfund og i servicesektoren

Hvis Den Europæiske Union skal have held med at løse beskæftigelsesproblemet, skal alle potentielle kilder til beskæftigelse og ny teknologi udnyttes effektivt. Innovative virksomheder kan yde et væsentligt bidrag til at mobilisere det videnbaserede samfunds evne til at skabe arbejdspladser af høj kvalitet. Servicesektoren har et betydeligt jobskabelsespotentiale. Miljøsektoren rummer store muligheder for at få arbejdstagere ud på arbejdsmarkedet. Der er også gode muligheder for at opgradere arbejdstagernes kvalifikationer ved en hurtig indførelse af moderne miljøteknologi. Med henblik herpå

10. fjerner medlemsstaterne hindringer for levering af tjenesteydelser og skaber betingelser for fuldt ud at udnytte beskæftigelsespotentialt i hele rækken af tjenester inden for servicesektoren til at skabe flere og bedre job; navnlig bør beskæftigelsespotentialt i det videnbaserede samfund og i miljøsektoren udnyttes.

En regional og lokal indsats for beskæftigelsen

For at gennemføre den europæiske beskæftigelsesstrategi er det nødvendigt at mobilisere alle aktører på regionalt og lokalt plan, herunder arbejdsmarkedets parter, som skal bistå med at indkredse jobskabespotentialt på lokalt plan og indgå partnerskaber til dette formål.

11. Medlemsstaterne:

- tager i påkommende tilfælde hensyn til den regionale udviklingsdimension i deres samlede beskæftigelsespolitik
- opfordrer lokale og regionale myndigheder til at udvikle beskæftigelsesstrategier for fuldt ud at udnytte mulighederne for jobskabelse på lokalt plan og med henblik herpå fremme partnerskaber mellem alle de berørte aktører, herunder repræsentanter for civilsamfundet
- fremmer foranstaltninger til at forbedre den tredje sektors konkurrenceevne og dens muligheder for at skabe flere og bedre job, navnlig levering af varer og tjenesteydelser i tilknytning til behov, som markedet endnu ikke kan tilfredsstille, og undersøger og mindsker hindringer for disse foranstaltninger
- styrker de offentlige arbejdsformidlingers rolle på alle niveauer i indkredsningen af lokale beskæftigelsesmuligheder og forbedringen af de lokale arbejdsmarkeders måde at fungere på.

Skattereformer til fordel for beskæftigelse og uddannelse

Det er vigtigt at uddybe undersøgelsen af skattetrykkets indvirkning på beskæftigelsen og gøre skattesystemet mere beskæftigelsesvenligt ved at vende den langsigtede tendens til højere skatter og afgifter på arbejde. Skattesystemernes indvirkning på beskæftigelsen bør undersøges nærmere. I forbindelse med skattereformer skal der desuden tages hensyn til behovet for at øge erhvervslivets, de offentlige myndigheders og enkeltpersoners egne investeringer i menneskelige ressourcer i betragtning af de langsigtede virkninger heraf for beskæftigelsen og konkurrenceevnen.

12. Medlemsstaterne:

- fastsætter om nødvendigt et mål for en gradvis sænkning af det overordnede skattetryk under hensyntagen til det aktuelle niveau, og hvor det er hensigtsmæssigt også et mål for en gradvis sænkning af skattetrykket på både arbejde og indirekte lønomkostninger, især i forbindelse med lavt kvalificeret arbejde og lavtlønsarbejde; ved gennemførelsen af sådanne reformer bør det undgås, at de offentlige finanser eller socialsikringsordningers langsigtede holdbarhed bringes i fare
- skaber incitament til og fjerner skattemæssige hindringer for investering i menneskelige ressourcer
- undersøger, hvorvidt det er muligt at anvende - og i givet fald hvordan - alternative kilder til skatteindtægter, bl.a. energi og forurenende emissioner, under hensyntagen til erfaringerne med skattereformer på miljøområdet i en række medlemsstater.

III. FREMME AF VIRKSOMHEDERNES OG DE ANSATTES TILPASNINGSEVNE

De muligheder, der skabes af den videnbaserede økonomi og udsigterne til et forbedret beskæftigelsesniveau og bedre kvalitet i beskæftigelsen, skal følges op af en tilpasning af tilrettelæggelsen af arbejdet, og alle aktører, herunder virksomhederne, skal bidrage til gennemførelsen af strategierne for livslang uddannelse for derved at imødekomme arbejdstagernes og arbejdsgivernes behov.

Modernisering af arbejdets tilrettelæggelse

For at fremme moderniseringen af tilrettelæggelsen af arbejdet og arbejdsformerne, der bl.a. bidrager til at forbedre kvaliteten i arbejdet, bør der udvikles et stærkt partnerskab på alle relevante niveauer (europæisk, nationalt, sektorbestemt og lokalt samt i virksomhederne).

13. Arbejdsmarkedets parter opfordres til:

- på alle relevante niveauer at forhandle og gennemføre aftaler til modernisering af arbejdets tilrettelæggelse, herunder også muligheden for fleksible arbejdsordninger, for at gøre virksomhederne produktive, konkurrencedygtige og i stand til at tilpasse sig industrielle ændringer, samtidig med at der opnås den nødvendige balance mellem fleksibilitet og tryghed i ansættelsen, og jobbenes kvalitet øges; de emner, der kan komme på tale, er f.eks. indførelse af ny teknologi, nye arbejdsformer og arbejdstidsspørgsmål som f.eks. opgørelse af arbejdstiden på årsbasis, nedsættelse af antallet af arbejdstimer, mindre overarbejde, udvikling af deltidsarbejde, orlovsmuligheder samt andre spørgsmål vedrørende tryghed i ansættelsen og

- som led i Luxembourg-processen at udarbejde årsrapporter om, hvilke aspekter af moderniseringen af tilrettelæggelsen af arbejdet de har ført forhandlinger om, hvor langt man er nået med gennemførelsen, og hvordan beskæftigelsen og arbejdsmarkedet reagerer på moderniseringsprocessen.
14. Medlemsstaterne skal, hvor det anses for hensigtsmæssigt i samarbejde med arbejdsmarkedets parter eller på grundlag af overenskomster mellem arbejdsmarkedets parter:
- revidere de nuværende lovgivningsmæssige rammer og se nærmere på forslag til nye bestemmelser og incitament, der skal sikre, at de bidrager til at mindske hindringer for beskæftigelse, lette indførelsen af en moderniseret arbejdstilrettelæggelse og bistå arbejdsmarkedet med at tilpasse sig til strukturelle forandringer i økonomien
 - samtidig, under hensyntagen til at beskæftigelsesformerne i stadig højere grad er forskellige, undersøge mulighederne for at indføre mere fleksible aftaleformer i den nationale lovgivning og sikre, at de, der arbejder under de nye fleksible aftaler, nyder godt af en passende sikkerhed og en højere erhvervmæssig status, der er forenelig med erhvervslivets behov og arbejdstagernes ønsker
 - bestræbe sig på at sikre en bedre anvendelse på arbejdspladsen af den nuværende arbejdsmiljølovgivning ved at øge og styrke håndhævelsen af den, ved at yde vejledning for at hjælpe virksomhederne, navnlig små og mellemstore virksomheder, med at overholde gældende lovgivning, ved at forbedre uddannelsen på arbejdsmiljøområdet og ved at fremme foranstaltninger til mindskelse af erhvervsulykker og -sygdomme i de sektorer, der traditionelt er højrisikosektorer.

Støtte til at øge virksomhedernes tilpasningsevne som led i livslang uddannelse

For at forny kvalifikationerne i virksomhederne som et centralt led i livslang uddannelse:

15. opfordres arbejdsmarkedets parter til, når det anses for hensigtsmæssigt, at indgå aftaler på alle relevante niveauer om livslang uddannelse for at forbedre tilpasningsevnen og lette innovationen, navnlig inden for informations- og kommunikationsteknologi; i den forbindelse bør det fastsættes, hvordan man vil give hver enkelt arbejdstager mulighed for at tilegne sig IT-færdigheder inden udgangen af 2003.

IV. STYRKELSE AF LIGESTILLINGSPOLITIKKEN

Integration af ligestillingsaspektet i alle politikker og aktioner

For at skabe en situation med ligestilling og nå målet om en øget beskæftigelsesfrekvens blandt kvinder i overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Lissabon bør medlemsstaternes ligestillingspolitikker styrkes og omfatte alle relevante forhold, f.eks. mændenes deltagelse i huslige pligter, der vil kunne påvirke kvinders beslutning om at tage arbejde.

Kvinder har stadig særlige problemer med at få adgang til arbejdsmarkedet, med karrieremuligheder, med lønnen og med at forene arbejde og familieliv. Det er derfor vigtigt bl.a.:

- at sikre, at der findes aktive arbejdsmarkedsforanstaltninger for kvinder i forhold til deres del af ledigheden
 - at være særlig opmærksom på, hvilke virkninger skattesystemerne og de sociale ordninger har set i et ligestillingsperspektiv; skattesystemer og sociale ordninger, der påvirker kvindernes deltagelse i arbejdsstyrken negativt, bør tages op til revision
 - at lægge særlig vægt på at sikre gennemførelsen af princippet om lige løn for samme eller arbejde af samme værdi
 - at være særlig opmærksom på hindringer, som gør det vanskeligt for kvinder at etablere nye virksomheder eller nedsætte sig som selvstændige med henblik på, at disse hindringer fjernes
 - at sikre, at både mænd og kvinder har mulighed for at nyde godt af fleksible former for arbejdstilrettelæggelse på frivillig basis, og uden at jobkvaliteten mindskes
 - at sikre, at forudsætningerne er til stede for, at kvinder kan få adgang til uddannelse, efteruddannelse og livslang uddannelse, især adgang til erhvervsuddannelse og til de nødvendige kvalifikationer for en karriere inden for informationsteknologi.
16. Medlemsstaterne vedtager derfor en strategi, hvorefter der tages hensyn til ligestillingsaspektet, når de gennemfører retningslinjerne på tværs af alle fire søjler:
- udvikling og styrkelse af høringsordningerne med ligestillingsorganer

- anvendelse af procedurer til vurdering af virkningerne for mænd og kvinder af hver retningslinje
- udvikling af indikatorer for at måle de fremskridt, der gøres på ligestillingsområdet for hver retningslinje.

For meningsfuldt at kunne vurdere fremskridtene må medlemsstaterne sørge for passende dataindsamlingsystemer og -procedurer samt en kønsbaseret opdeling af beskæftigelsesstatistikkerne.

Bekæmpelse af forskelsbehandling af mænd og kvinder

Medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter bør være opmærksomme på bestående ubalancer i kvinders eller mænds repræsentation i bestemte økonomiske sektorer og inden for bestemte erhverv samt på at forbedre kvinders karrieremuligheder. Det er i den forbindelse vigtigt, at der så tidligt som muligt tilbydes et bredt udvalg af uddannelser og erhvervsuddannelser.

17. Medlemsstaterne skal i samarbejde med arbejdsmarkedets parter, når dette er hensigtsmæssigt:

- styrke indsatsen for at mindske forskellen mellem mænds og kvinders arbejdsløshedsprocent ved aktivt at støtte øget beskæftigelse blandt kvinder og overveje at opstille nationale mål i overensstemmelse med de mål, der er fastlagt i konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Lissabon
- træffe foranstaltninger til at sikre en ligelig repræsentation af mænd og kvinder i alle sektorer og erhverv og på alle niveauer
- iværksætte positive foranstaltninger for at fremme lige løn for samme arbejde eller arbejde af samme værdi og mindske lønforskellen mellem kvinder og mænd; det er nødvendigt at tage fat på problemer med lønforskelle mellem kvinder og mænd i den offentlige og den private sektor, og virkningerne af strategier til bekæmpelse af lønforskelle mellem mænd og kvinder bør indkredses og tackles
- overveje mere aktive indgreb for at forbedre kvindernes situation og dermed mindske ulighederne mellem mænd og kvinder.

Mulighed for at forene arbejde og familieliv

Politikkerne vedrørende orlov, forældreorlov og deltidsarbejde samt fleksible arbejdsordninger, der er i både arbejdsgivernes og arbejdstagernes interesse, er af stor betydning for både mænd og kvinder. Gennemførelsen af de forskellige direktiver og aftaler mellem arbejdsmarkedets parter på dette område bør fremskyndes og regelmæssigt følges op. Der skal være passende pasningsmuligheder af god kvalitet for børn og andre pasningskrævende personer for at støtte kvinders og mænds adgang til og fortsatte deltagelse i arbejdsmarkedet. En ligelig fordeling af de familiemæssige forpligtelser er af afgørende betydning i denne forbindelse. De personer, der vender tilbage til arbejdsmarkedet efter en fraværperiode, har måske forældede kvalifikationer og har vanskeligt ved at få adgang til uddannelse. Det skal gøres lettere at reintegrere mænd og kvinder på arbejdsmarkedet efter en fraværperiode. For at øge ligestillingen:

18. skal medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter:

- udforme, gennemføre og fremme familievenlige politikker, herunder pasningsmuligheder for børn og andre pasningskrævende personer, der er af høj kvalitet, økonomisk overkommelige og tilgængelige, samt forældreorlovsordninger og andre orlovsordninger
- overveje at opstille et nationalt mål i overensstemmelse med deres nationale situation for at forbedre adgangen til pasningsordninger for børn og andre med pasningsbehov
- være særlig opmærksomme på mænd og kvinder, der igen ønsker at tage lønnet beskæftigelse efter et fravær, og med henblik herpå undersøge, hvordan hindringer for en sådan tilbagevenden gradvis kan ryddes af vejen.